

DOMSTOLENS DOM
av den 13 november 1979 *

I mål 25/79

har Cour de Cassation i Frankrike (avdelningen för sociala och arbetsrättsliga mål) till domstolen gett in en begäran om förhandsavgörande, enligt protokollet av den 3 juni 1971 om domstolens tolkning av den i Bryssel undertecknade konventionen av den 27 september 1968 om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område, i det mål som pågår vid den nationella domstolen mellan

Sanicentral GmbH, Saarbrücken (Förbundsrepubliken Tyskland),

och

René Collin, Still (Frankrike).

Begäran avser tillämpningen av artiklarna 17 och 54 i konventionen av den 27 september 1968.

DOMSTOLEN

sammansatt av ordföranden H. Kutscher, avdelningsordförandena A. O'Keeffe och A. Touffait samt domarna J. Mertens de Wilmars, P. Pescatore, Mackenzie Stuart och G. Bosco,

generaladvokat: F. Capotorti,
justitiesekreterare: S. Neri, föredragande,

meddelar följande

* Rättegångsspråk: franska.

dom

DOMSKÄL

- 1 Genom en dom av den 10 januari 1979, som kom in till domstolens kansli den 12 februari 1979, har Cour de cassation i Frankrike (avdelningen för sociala och arbetsrättsliga mål) i enlighet med protokollet av den 3 juni 1971 om domstolens tolkning av konventionen av den 27 september 1968 om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område (nedan kallad konventionen) ställt en fråga om tolkningen av artiklarna 17 och 54 i nämnda konvention som i enlighet med artikel 62 i densamma trädde i kraft den 1 februari 1973.

Frågan har ställts till följd av en tvist om ett den 8 december 1971 hävt anställningsavtal, som innehöll en klausul enligt vilken tysk domstol skulle vara behörig att avgöra tvister om avtalet. Parter i tvisten är en fransk arbetstagare bosatt i Frankrike och ett tyskt bolag som hade anställt denne för att arbeta utan fast arbetsställe i Förbundsrepubliken Tyskland.

Anställningsavtalet hade ingåtts den 27 oktober 1971 och det rättsliga förfarandet inleddes den 27 november 1973.

- 2 Mot bakgrund av dessa omständigheter vill Cour de cassation få veta om bestämmelsen om domstols behörighet är tillämplig på anställningsavtal som ingåtts före konventionens ikraftträdande eller om "konventionens bestämmelser i den mån de rör skyddet av anställda också rör avtalens materiella innehåll och endast bör få verkan för avtal som ingåtts efter konventionens ikraftträdande". Cour de cassation har därför ställt följande fråga:

"Skall artikel 17 i konventionen i enlighet med artikel 54 i samma konvention hädanefter medföra att klausuler om behörig domstol i anställningsavtal som ingåtts före den 1 februari 1973 och vilka klausuler betraktades som ogiltiga enligt den då gällande nationella lagstiftningen, betraktas som giltiga om rättegångsförfarande har inletts efter den 1 februari 1973, oavsett vid vilken tidpunkt avtalet ingicks eller det omtvistade arbetet utfördes?"

- 3 Av denna fråga framgår att Cour de cassation med rätta utgår ifrån att arbetsrätten omfattas av konventionens sakliga tillämpningsområde och att tvister som härrör från ett anställningsavtal som ingåtts efter den 1 februari 1973 lyder under konventionen och särskilt dess artikel 17 om avtal om domstols behörighet.

- 4 Med hänsyn till att anställningsavtalet hävdades den 8 december 1971 och att rättegångsförfarandet inleddes först den 27 november 1973, dvs. efter konventionens ikraftträdande, vill Cour de cassation emellertid få veta räckvidden av artikel 54 i konventionen. I den artikeln föreskrivs att "bestämmelserna i denna konvention skall tillämpas endast på rättsliga förfaranden som har inletts efter konventionens ikraftträdande". Cour de cassation har frågat om anställningsavtalets klausul om behörig domstol, som enligt fransk lagstiftning före den 1 februari 1973 kunde betraktas som ogiltig, blev giltig i och med konventionens ikraftträdande.
- 5 Svaret på den frågan blir dels att konventionen inte gäller materiella rättsregler, dels att eftersom konventionens syfte är att fastställa behörigheten inom gemenskapen på privaträttens område för de avtalsslutande staternas domstolar, skall tillämpningen av de nationella processrättsliga regler som gäller för de aktuella målen underlåtas på de områden som regleras av konventionen, till förmån för konventionens bestämmelser.
- 6 En skriftlig klausul om domstols behörighet i ett anställningsavtal utgör genom sin karaktär ett val av behörighet som saknar rättsverkan så länge som ett rättsligt förfarande inte har inletts och som får verkan först då ett sådant förfarande inleds.

Det är därför den tidpunkten som är avgörande för bedömningen av klausulens räckvidd i förhållande till den då gällande rättsregeln.

Eftersom det rättsliga förfarandet inleddes den 27 november 1973 är det konventionen som skall tillämpas i enlighet med artikel 54 i densamma.

Av den artikeln framgår nämligen att det enda villkor som krävs för att konventionens regler skall vara tillämpliga i fråga om tvister om rättsförhållanden som uppkommit före dagen för konventionens ikraftträdande är att det rättsliga förfarandet har inletts efter den dagen, vilket är fallet i förevarande fall.

- 7 Svaret på den av Cour de cassation i Frankrike (avdelningen för sociala och arbetsrättsliga mål) ställda frågan blir alltså följande. Artiklarna 17 och 54 i Brysselkonventionen av den 27 september 1968 om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område skall tolkas på så sätt att i rättsliga förfaranden som inletts efter konventionens ikraftträdande skall klausuler om domstols behörighet i sådana anställningsavtal som ingåtts före ikraftträdandet betraktas som giltiga, även i de fall där de skulle ha betraktats

som ogiltiga enligt de nationella regler som var i kraft då anställningsavtalet ingicks.

Rättegångskostnader

- 8 De kostnader som har förorsakats Europeiska gemenskapernas kommission, som har inkommit med yttrande till domstolen, är inte ersättningsgilla.

På dessa grunder beslutar

DOMSTOLEN

– angående den fråga som genom dom av den 10 januari 1979 förts vidare av Cour de cassation (avdelningen för sociala och arbetsrättsliga mål) – följande dom:

Artiklarna 17 och 54 i Brysselkonventionen av den 27 september 1968 om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område skall tolkas på så sätt att i rättsliga förfaranden som inletts efter konventionens ikraftträdande skall klausuler om domstols behörighet i sådana anställningsavtal som ingåtts före ikraftträdandet betraktas som giltiga, även i de fall där de skulle ha betraktats som ogiltiga enligt de nationella regler som var i kraft då anställningsavtalet ingicks.

Kutscher

O'Keeffe

Touffait

Mertens de Wilmars

Pescatore

Mackenzie Stuart

Bosco

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 13 november 1979.

A. Van Houtte
Justitiesekreterare

H. Kutscher
Ordförande